ISSN 2181-7138

МУАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ

Илимий-методикалық журнал

2023

1/1-сан

Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинети жанындағы Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының 25.10.2007 жыл (№138) қарары менен дизимге алынды

Қарақалпақстан Баспа сөз ҳәм хабар агентлиги тәрепинен 2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды. №01-044-санлы гуўалық берилген.

Нөкис

МАЗМУНЫ

ТИЛ ҲӘМ ӘДЕБИЯТ

Nusratova H. Ch. Ilmiy-ommabop matn va maqolalarning janriy xususiyati hamda ifoda usullari 6
Rustamova Z. Dialektal korpus korpus lingvistikasining o'rganish ob'ekti sifatida 16
Bakiyeva H. S. Ona tili ta'limida o'quvchilarning matn ustida ishlash va matn yararish ko'nikmalarini shakllantirish 21
Рамазанова Р. А. Технология критического мышления на уроках русского языка и литературы 27

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Ibadullayev Q. M. O'rta talimga innovatsiyalarni joriy etishning mamlakatimiz ijtimoiy taraqqiyotidagi ahamiyati 34
Xolmatova S. K. Jismoniy imkoniyati cheklangan o'quvchilar organizmining funksional holatini baholash uslubiyati 38
Narimbaeva L. K. Talabalarni intellektual-ijodiy qobiliyatini pivojlantipishning muhim xususiyatlari va komponentlari 44
Rustamov L. X. Uzluksiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirish jihatlari 51
Tursaotov A. E. Uzluksiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirishning pedagogik shartlari 55
Mirzakarimova M. M. O'quvchilarning tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirishda clil texnologiyalari 60
Jumanova F. U. Dars- ta'limni tashkil etishning asosiy shakli 64
Обидов А. Э., Джураев А. С. "Адаптив таълим" ҳодисаси ва унинг ўзига хослиги 69
Бозорова М. Қ. Ўқувчи-ёшларнинг миллий-маънавий тарбияси ривожланишида этнопедагогик ғоялардан фойдаланиш 82
Yarashev A. N. Xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida o'quvchilarda ijtimoiy faollik ko'nikmalarini rivojlantirishning didaktik ta'limoti 86
Otamurodova Sh.Q. Diversifikatsiya tamoyilining talabalar kreativ potensialini yuzaga chiqarishdagi o'rni 92
Mamanazarova N. K. Xalq ta'limi tizimi boshqaruvida marketing xizmatlarini tashkil etish mexanizmi 100
Egamberdiyeva M. Maktabgacha talim tashkiloti tarbiyalanuvchilarining ijtimoiy rivojlanish kompetentsiyasini shakllantirish usullari 107
Шерматов Б. Б. Педагогические условия реализации модели социально-профессиональной адаптации курсантов 112
Нигманов Б. Б. Формирование здоровьесберегающей модели поведения студентов в период дистанционного обучения 117
Мухамеджанов Ш. М. Педагогические основы формирования ценностного отношения школьников к здоровому образу жизни 122
Нурманова Н. Қ. Применение интегративного модульного обучения как метода повышения качества образования 129

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲӘМ РУЎХЫЙЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Алтинов И. И. Ўзбекистонлик тиббиёт ходимларининг иккинчи жаҳон уруши йилларида кўрсатган жасорати (Қорақалпоғистон фарзанди, ҳарбий врач, заҳирадаги подполковник, профессор, Заиров Қаюм Сабирович хақида) 135
Давлетбоев Д. Е. Қорақалпоқ халқининг лочини 141

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Asanova U. S. Tálimde xabar texnologiyalar páninde talabalardiń óz betinshe jumislarin shólkemlestiriwdiń ózine tán ózgeshelikleri ... 148
Isaqov J. A. Grafik ta'lim samaradorligini oshirishda yagona grafikaviy tartibning ta'limiy imkoniyatlari ... 152
Isaqov J. A. Umumiy o'rta ta'lim tizimida o'qitiladigan o'quv fanlarida qo'llaniladigan grafik tasvir turlari ... 157
Polotov K. K. To'g'ri chiziq va tekislikning perpendikulyarligi va ikki tekislikning o'zaro perpendikulyarligi ... 162
Тургунбаев Р. М., Алламбергенов И. Х., Аллаберганов Б. И. Бўлғуси математика ўқитувчиларининг назарий тафаккурини шаллантиришда ўқув тезаурусидан фойдаланиш ... 167
Azatova S. N. Tenglamalarni yechishga oʻrgatishda oʻquvchilarda tartibga solish universial oʻquv harakatlarini shakllantirish haqida ... 173

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТӘРБИЯ

Shanasirova Z. Y. Maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash hamda nutqini rivojlantirish yo`llari ... 179
Xurvaliyeva T. L. Maktabgacha ta'limda art-texnologiyalardan foydalanish ... 185
Abdullayev A. A. Tabaqalashtirish asosida jismoniy tarbiya darslarini tashkil etish mexanizmlari ... 189
Teshabayeva Z. S. Bolalar rivojlanishida ijtimoiy institutlarning ro`li ... 194
Nosirova R. X. Maktabgacha ta'lim tashkilotining oila, maktab va mahalla bilan hamkorligining klasterli yondashuvlari ... 198
Xidoyatova N. A. Maktabgacha ta'limda qoʻllaniladigan oʻyinlar va ularni tashkil etish metodikasi ... 204
Karimjonova D. A. Maktabgacha ta'lim muassasalarda tarbiyalanuvchilarni ijodkorligini rivojlantirishning interaktiv metodlari ... 208
Tursunboyeva M. D. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "ilm fan va tabiat" markazida bolalarni tabiat bilan tanishtirish shakllari ... 213
Abdijjaborova S. Q. Milliy harakatli oʻynlar vositasida boshlangʻich sinf oʻquvchilarini ahloqiy tarbiyalash ... 218
Soatov E. M. Harakatli oʻyinlar klasteri sharoitida amaliy koʻnikmalarni shakllantirish jihatlari ... 222
Abdijjaborova S. Q. Boshlangʻich sinf oʻquvchilari harakat faoliyatini jismoniy vositalar orqali shakllantirish muammolari ... 227
Ismanova M. A. Maktabgacha yoshdagi bolalarda atrof- muhit va uning muammolari ... 231
Atabekov F. O. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiyasi ... 237
Buriyeva A. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "ilk qadam davlat dasturi" asosida o'yinlar orqali bolalarning qobilyatlarini rivojlantirish ... 241
Ilesova L. A. Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida tarbiyachining tutgan o`rni ... 244
Abduraximov D. D. Bolalarning muvozanat qobiliyatini shakllantirishda maxsus jismoniy mashqlar komplekslaridan foydalanish ... 248
Azamatova D. Sh. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida markazlar faoliyatini tashkil etishda steam texnologiyasini qo'llashning ahamiyati ... 252
Xodjaxanova K. X. Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy savodxonlik elementlarini shakllantirish muammolari ... 257
Ilesova L. A. Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida bolalarni tabiat bilan tanishtirish ... 261
Abdullayeva L. U. Bo`lajak tarbiyachilarda akmeologik yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish texnologiyalarini takomillashtirish ... 267

Abdullayeva F. Sh. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kichik guruh bolalarida ijtimoiy-hissiy ko'nikmalarni shakllantirishda oila va maktabgacha ta'lim tashkilotining vazifalari ... 272
Izbosarova Z. A. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirish tizimni takomillashtirishning shart-sharoitlari ... 277
Муталова Д. А. Педагогические возможности образовательного кластера в процессе дошкольного образования ... 284
Марипова Н. Х. Подготовка будущих педагогов воспитателей к экспериментальной деятельности в инновационной среде ... 287
Насырова З. Х. Грамматический строй речи у детей дошкольного возраста ... 292
Nurmanova N. K. Improving integrative modular teaching of future primary school teachers in modern conditions ... 296

ФИЗИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ ҲӘМ СПОРТ

Maxmudov B. A. Jismoniy madaniyat mutaxassislarini tayyorlash jarayonida referat va mustaqil ta'lim ishlarining mazmuni va mohiyati ... 305
Abdullayev A. A. Boshlang'ich sinf jismoniy tarbiya darslarida innovatsion ta'lim texnologiyalarini qo'llash xususiyatlari ... 310
G`anixo`jayev A. Sh. Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining uzluksiz pedagogik amaliyotini tashkil etish muammosi holatini tahlili ... 313
Matmurodov A. K. Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil etishda tibbiy pedagogik nazoratning o'rni va ahamiyati ... 317
Sanakulova A. R. Bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining uzluksiz pedagogik amaliyotini tashkil etish muammosi holatini tahlili ... 320
Jo'raboyev A. B. Jismoniy tarbiya jarayonida harakatli o'yinlardan foydalanish mexanizmini takomillashtirish ... 324
Karimov A. K. Gandbol darvozabonining mashg'ulotlarini optimallashtirish ... 327
Madaminova M. B., Bekmanova H. Sh. O'rta maktav yoshidagi o'quvchilarining jismoniy tayyorgarligi va uni baholashning umumiy asoslari ... 332
Karimboyev O. Q., Jammatov J. Sh. Gandbolchilarda kuch qobiliyatlarini takomillashtirish ... 337
Saparboyev O'. R., Salayev T. K. Yosh gandbolchilarni tayyorlashda harakatli o'yinlar ... 344
Yuldashev N. Q. Jismoniy tarbiyning shaxs xususiyatlari va sifatlarini shakllanishiga ta'siri ... 350
Ikramov I. M. Jismoniy madaniyatning shaxs hayotidagi o'rni ... 355
Yuldashev N. Q. O'z-o'zini baholash tizimida jismoniy tarbiya o'qituvchisining faolligi ... 360
Hayitmurodova N. A. Jismoniy tarbiya bo'yicha integratsiya amaliyotlarini tizimli ko'rib chiqish ... 364
Shaalimov M. A. Jismoniy tarbiyning shaxs xususiyatlari va sifatlarini shakllanishiga ta'siri ... 369
Kuchkarov U. L. Jismoniy mashg'ulotlarni tashkil qilish shakillari ... 374
Muxamedjanov Sh. M. Jismoniy tarbiyaning jamiyatimiz hayotidagi o'rni ... 379
Kuchkarov U. L. Jismoniy tarbiyaning bola rivojlanishiga ta'siri ... 384
Ortiqov B. B. Yuqori malakali voleybolchilarni musobaqa oldi tayyorgarlik yo'llari ... 389
Soatov E. M. Talabalarda kurash sporti bo'yicha amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish ... 392
Davurbayeva M. J. Gimnastika darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining funksional tayyorgarligini rivojlantirish yo'llari ... 397
Mamadiyev Y. U. Basketbol to'pini uzatish texnikasini takomillashtirish ... 402
Исламов И. З. Современный урок физической культуры. каким он должен быть? ... 410
Рахимкулов К. Д. Влияние физической культуры на сохранение и укрепление здоровья обучающихся студентов ... 414
Икромов И. М. Формирование здоровьесберегающих компетенций у студентов на занятиях физической культурой ... 419
Рахимкулов К. Д. Физическое воспитание дошкольников как основа здоровья современного общества ... 423
Набижанов Ш. М. Роль физической культуры и спорта в духовном воспитании личности ... 428
Рахматова Н. А. Художественная гимнастика в физическом развитии дошкольника ... 432

BO`LAJAK TARBIYACHILARDA AKMEOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA TA'LIM JARAYONINI TASHKIL ETISH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Abdullayeva L. U.
Chirchiq davlat pedagogika universiteti,
Maktabgacha ta`lim fakulteti o`qituvchisi

Tayanch so'zlar: falsafiy, pedagogik kuzatish, pedagogik, metodik hamda kasbiy ta'lim modellashtirish; psixologik; pedagogik tajriba; shaxs; o'z-o'zini anglash.

Ключевые слова: философское, педагогическое наблюдение, педагогическое, методическое и профессиональное моделирование образования; психологический; педагогический опыт; человек; самосознание.

Key words: philosophical, pedagogical observation, pedagogical, methodological and vocational education modeling; psychological; pedagogical experience; personality; self-awareness.

Har qanday sohada yoki kasbda shaxs o'z potensialini rivojlantirishi jamiyatda va undagi turli tuman vaziyatlarda o'z o'rniga ega bo'lishi muhim sanaladi. Shaxs nazariyasida pedagogika va psixologiya tarmoqlarida shaxsning o'ziga hos kasbiy malakalari shakllanishiga doir qarashlar mavjud.

Lekin hozirgi paytda bo'layotgan zamonaviy texnika va texnologiyalashgan davrda kishi ongiga bo'lgan ta'sir vositalarining kuchayishi yuqoridagi masalani kun tartibiga qo'ymoqda. Har bir ishning samaradorligini va yuqori natijalarini egallash uchun kuchli, o'tkir bilimga, yuqori iqtidorga, zamon talabiga moslashishga, tashkiliy madaniyatga, xulqqa, motivatsiyaga va bilim olish uchun moyillikka ega kadrlar o'ta zarurligini hayot taqozo etmoqda. Har qancha yangi imkoniyatlarga ega bo'lgan texnologiyalardan ko'ra zamonaviy bilimga ega mohir va aql bilan ish tuta biladigan,o'z kasbining yetuk mutaxassislari, mahorat egalari kabi aniq maqsadga to'la erishib bo'lmaydi. Shuning uchun ham inson idroki, aql-zakovatiga, inson kasbiy mahoratini shakllantirishga qaratilgan uzoq muddatli tajriba orttitish, ko'nikma va malakalarni hosil qilish har qanday tashkilotning uzoq muddatli ustivor faoliyatining asosiy omili bo'lib kelmoqda.

Bugungi kunning eng ilg‘or korporatsiyalar o‘z personallarini zamonaviy bilimlar asosida o‘qitishga qayta tayyorlashga, malakasini oshirishga, mehnatlariga sharoitlar yaratishga va bir butun jamoa bo‘lib ishlashiga alohida ahamiyat bermoqdalar. Bugungi kunda yoshlar o’z mutaxassisliklari asosida ishga kirib kelmoqdalar lekin ularning malaka ko’rsatkichlari, bilimlari, iqtidori mos ravishda yuksalishi uchun uzoq muddatli amaliy jarayonlarni talab etadi.

Malakali mutaxassis - berilgan mehnat turiga ijtimoiy mas’uliyat darajasiga, uning jarayoni va natijalariga qarab kasbga yaroqliligi, psihologik tayyorgarligini aniqlash orqali mehnat faoliyatini amalga oshirishdagi imkoniyat va natijalarini belgilash dolzarb masalaga aylanib bormoqda.

Refleksli — innovatsion potensialni mahorat darajasigacha takomillashtirish va innovatsiyalarni ijtimoiy ahamiyatini baholashni, sarf etilgan intilishlarni hamda uni amalga oshirish yutuqlari asosida belgilash orqali o‘rganilmoqda. Reflektiv tomoniga ko‘ra: (rivojlanayotgan «Men» sifatidagi shaxsni o‘zligini anglash va mehnat faoliyati jarayonida kommunikatsiya bo‘yicha hamkorlarini tushuna bilishi bilan bog‘liq) tizim yaratuvchi faktor hisoblanib, insonni kasbiylashuvini belgilashda akmeologik aspektlarning optimal o‘zaro harakatini ta’minlaydi.

Qobiliyat, iqtidorlik bir-biri bilan uzviy ketma-ketlikda rivojlanishida bo‘lishini nazarda tutish kerak. Akmeologiyaning tadqiqot obyekti - bu akme shaxs ya’ni yetuk shaxs, obyektiv qonuniyatlarga asoslangan holda kasb faoliyatining va ijodiy faoliyatning metodologik, texnologik hamda gumanitar jihatlarini o ‘rganish jarayonida jamiyat rivojida kasb-hunar moddiy, ma’naviy jihatlari bilan bog‘liq akmeologik muammolami aniqlaydi. Bugungi kunda bozor munosabatlarining rivojlanishida yangi kasb-hunarlarni shakllantirish, davr talabiga mos keluvchi yetuk kadrlar yetishtirish dolzarb masalalardan biri bo‘lib qolmoqda. Globalizatsiya jarayonlariga ijodiy kompleks yondoshish, kasbkorlik madaniyati, komillik va mukammallik haqida alloma va mutafakkirlaming qarashlarini tahlil etishda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga xos jihatlami va zamonaviy tajribalami chuqur egallash, texnika, texnologiya va axborot madaniyatini o‘zlashtirish masalalari ham akmeologiyaning obyektlaridan biriga aylanishi mumkin.

Inson qobiliyatlari chek chegara bilmaydi aslida, ammo bu chegarasiz manbaa shunchaki paydo bo’lib qoladigan topilma emas, balki bunga uzoq mehnat bilim olish jarayonlari hamda takomillashib boradigan akmeologik qobiliyatlar ya’ni insonning ma’lum soha yoki yo’nalishlariga fan, san’at, sport, kasb umuman olganda inson faoliyat sohalarining ham jismoniy ham manaviy tomonlarini o’ziga qamrab oladi.

Inson shaxsi o'zining psixologik xarakter temperamenti, olamni anglash hissi, dunyoqarashi va boshqa xususiyatlar asosida insonda kasbga hunarga alohida moyillik hosil bo'ladi bularga: inson inson, inson tabiat, inson badiy obraz, inson texnika kabilarga bo'linadi. Shu asosida yoshlarimizni tarbiyalashda uning imkoniyatlari, qobiliyati va asosiysi qiziqishlarini inobatga olgan holda bilimlarni egallashiga yo'naltirish lozim. Keyingi yillarda jahonning sinovdan o'tgan tajribalari asosida ta'limni yo'lga qo'yishga alohida e'tibor beriliyapti. Jahonning ko'plab ta'lim tizimlarida ijtimoiy muhitga moslashuv va o'zaro harakatlar tizimini o'rtgatishga va professional bilimlarga o'rgatiliyapti bu murakkab jarayon inson umrining oxirigacha davom etuvchi yo'l sanaladi. Bu tizimni o'rganadigan fanlar yangi yondashuvlarni, tamoyillar, metod va qarashlar bilan yanada boyib borishni o'rganadigan akmeologiya sohasi aynan kishini komillik darajasiga chiqish yo'llarini izlash ustida bosh qotiradi. Insonni rivojlanish fenomenologiyasini, qonuniyatlarini va mexanizmlarini o'rganuvchi, tabiiy, ijtimoiy, gumanitar va texnikaviy fanlar integrallashuvida paydo bo'lgan akmeologiya fani xuddi shunday fanlar sarasiga kiradi. Sotsiologiya, pedagogika va psixologiya bilan o'zaro harakatda rivojlanib borayotgan akmeologiya fani so'nggi paytlarda o'z e'tiborini kadrlarni malakali mutaxassis tayyorgarligiga va uzluksiz ta'lim tizimiga qaratmoqda.

Akmeologik yondashuv yordamida kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini takomilashtirishni turli qirralarini hisobga olgan holda, malakali mutaxassislarning ijodiy qobiliyatlarini ochish va rivojlantirish muammolari oldingi o'ringa chiqib bormoqda. Bu borada ta'lim tizimida tarbiyachi shaxsiga e'tibor katta. Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy moslashishini akmeologik jihatdan tadqiq qilinsa bugungi zamon talabiga mos, biroq avvalgi chuqur bilimlarga ham ega yetuk tarbiyachi shaxsini, o'z ishining mutaxassisi etib yetishtirish jarayoni juda murakkab pedagogik va psixologik jarayon hisoblanadi.

Yosh avlodga ta'lim tarbiya beruvchi yetuk mutaxassis kadrlar tayyorlash muhim ustivor masala bo'lib qolaveradi. Tarbiyachi shaxsi o'z ustida tinimsiz ishlashi hamda izlanishi masalasiga e'tibor bugungi kunda ham juda katta. Akmeologik yondashuvlar asosida o'z faoliyatining akme darajasiga intilish va uni ro'yobga chiqarish ustida yangi usul va har kim oziga hos yo'nalishlaridan borishini talab etadi.

O'z-o'zini anglashning individual usuli va varianti g'oyasi (K.A.Abulxanova-Slavskaya, A.A.Derkach va boshqalar). Olingan vaqtinchalik kompetensiyalar va shaxs tomonidan erishilgan vaqtinchalik malaka darajasi ko'p jihatdan bo'lajak tarbiyachilarning individual psixologik xususiyatlari va xususiyatlarining o'ziga

xosligi bilan belgilanadi. A.A.Derkachning fikricha akmeologiyada modelga murojaat qilish zarurati bizga psixologik hodisani tasavvur qilish, uning muhim xususiyatlarini, tarkibiy xususiyatlarini, mexanizmlarini, shakllanish darajalarini ochib berishga imkon beradi.

Reflektiv tomoniga koʻra: (rivojlanayotgan «Men» sifatidagi shaxsni oʻzligini anglash va mehnat faoliyati jarayonida kommunikatsiya boʻyicha hamkorlarini tushuna bilishi bilan bogʻliq) tizim yaratuvchi faktor hisoblanib, insonni kasbiylashuvini belgilashda akmeologik aspektlarning optimal oʻzaro harakatini ta'minlaydi.

Maktab yoshidagi bolaga, yosh avlodga va boshqa tinglovchiga bilim berishda o'z kasbiy mahorati yuksak akmeshaxs bo'la oladigan tarbiyachi o'zining tasirigagi tinglovchini to'la jalb eta olishi hamda uni bilim olish va hayotiy ko'nikmalarga tayyorlashi tayin. Akmeologik ta'lim texnologiyalarini oʻqitish amaliyotida tatbiq etish, ta'lim va ijodni rivojlanishini refleksli-psixologik konsepsiyasi asosida malakali mutaxassislarni tayyorlashda akmeologik yondashuvlarni tuzilmaviy tomonlarini hisobga olib borish lozim.

Darhaqiqat, Abdulla Avloniy tarbiyachining shaxsiy va kasbiy fazilatlariga keng ta'rif berib: tarbiyachining shaxsiy fazilatlari, ya'ni axloqli, odobli, bilimdonligi, ziyrakligi, topqirligi, farosatliligi, aql-zakovatliligi ta'lim- tarbiya jarayoni uchun asosiy negiz bo'lsa, ijodiy izlanish o'qish va o'qitishning yangi shakl, uslub hamda vositalarini qidirish tarbiyachining eng muhim kasbiy sifatlaridan ekanligini uqtiradi. Bu bilan Abdulla Avloniy tarbiyachi faoliyatiga nisabatan akmeologik yondashuvni o'z davri qiyofasida olg'a suradi.

Bo'lajak tarbiyachilarni akmeologik rivojlanish jarayonini yana bir e'tiborli jihati bu yuqorida ta'kidlab o'tilgan yo'nalishlardagi kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish va amaliyotga to'laqonli tatbiq etishning zaruriy shart- sharoitlari majmuasining belgilanishidir. Chunki, qulay va maqsadga yo'naltirilgan pedagogik sharoit jarayondan ko'zlangan natijaga erishishini engillashtiradi.

Adabiyotlar:

1. Ахмадов, Н. Р. (2021). Подростковый суицид. причины и профилактика. Вестник интегративной психологии.(журнал для психологов), 30-34.

2. Ахмадов, Н. Р. (2020). Причины суицидов в детском и подростковом возрасте. Рекомендовано к печати Ученым советом Института психологии имени ГС Костюка НАПН Украины (Протокол № 14 от 28 декабря 2020), 14.

3. Ахмадов, Н. Р. (2019). Причины суицида среди подростков. Вестник интегративной психологии.(журнал для психологов), 60-63.

4. Nazir, A. (2022). Socio-psychological characteristics of the rehabilitation of disadapted adolescents. Integration of Pragmalinguistics, Functional Translation Studies and Language Teaching Processes, 377-380.

5. Axmadov, N. R. (2022). Dezadaptatsiya va uning o'smir xulqida na'moyon bo'lishi. Science and Education, 3(3), 389-395.

6. Ахмадов, Н. Р. (2022). Социально-психолого-педагогическая реабилитация дезадаптированных подростков. Science and Education, 3(2), 1045- 1053.

7. Ахмадов, Н. Р. (2022). Психологические основы реабилитации дизадаптированных подростков. Integration of science, education and practice. scientific-methodical journal, 3(3), 79-84.

8. Axmadov, N., & Ostanov, S. (2021). Роль психологического здоровья студентов в учебный процесс. центр научных публикаций (buxdu. uz), 3(3).

РЕЗЮМЕ

Bo`lajak tarbiyachilarda akmeologik yondashuvlar asosida kasbiy mahoratini rivojlantirishda yuqori natija beradi agarda: akmeologik rivojlanish usullari muammosining o'rganilganlik darajasi tahlil etilsa; bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy moslashtirishning pedagogik-psixologik jihatlari o'rganilsa; bo'lajak tarbiyachilarni akmeologik rivojlanishi samaradorligini ta'minlovchi pedagogik shart-sharoitlar aniqlansa; tizimli yondashuv asosida bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy moslashtirish modeli ishlab chiqilib, amaliyotga tadbiq etish.

РЕЗЮМЕ

Развитие профессиональных умений будущих педагогов на снове акмеологических подходов даст высокие результаты, если: будет проанализирован уровень изученности проблемы акмеологических методов развития; изучаются ли педагогические и психологические аспекты профессиональной адаптации будущих педагогов; если определены педагогические условия, обеспечивающие эффективность акмеологического развития будущих учителей; На основе системного подхода разработана и реализована на практике модель профессиональной адаптации будущих педагогов.

SUMMARY

Future educators will have high results in developing their professional skills based on acmeological approaches if: the level of study of the problem of acmeological development methods is analyzed; if the pedagogical and psychological aspects of professional adjustment of future educators are studied; if the pedagogical conditions ensuring the effectiveness of acmeological development of future teachers are determined; based on a systematic approach, a model of professional adaptation of future educators was developed and put into practice.

ISSN 2181-7138

Т. Н. Қары Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалық
илим-изертлеў институтының Ж. Орынбаев атындағы Қарақалпақстан филиалы

«МУҒАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ»

№ 1/1
Нөкис — 2023

Басып шығыўға жуўапкер:
А. Тилегенов

Баспаға таярлаған:
А. Тилегенов, Р. Утепов

Компьютерде таярлаған:
П. Реймбаев

Мәнзил: Нөкис қаласы, Ерназар Алакөз көшеси №54
Тел.: 224-23-00
e-mail: uzniipnkkf@umail.uz,
mugallim-pednauk@umail.uz
www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz

Журналға келген мақалаларға жуўап қайтарылмайды, журналда жәрияланған мақалалардан алынған үзиндилер «Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў» журналынан алынды, деп көрсетилиўи шәрт. Журналға 5-6 бет көлеминдеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледи. Мақалада келтирилген мағлыўматларға автор жуўапкер.

Оригинал-макеттен басыўға рухсат етилди 18.01.2023. Форматы 70x100$^{1}/_{8}$
«Таймс» гарнитурасында офсет усылында басылды.
Шәртли б.т. 52,5 . Нашр. т. Нусқасы _____ Буйыртпа №